
Den nyvalgte regjeringen må redde fastlegeordningen

AKTUELT I FORENINGEN

ANNE-KARIN RIME

anne.karin.rime@legeforeningen.no

President

En krise i fastlegeordningen er en krise for pasientene og troen på en rettferdig helsetjeneste.

Det er en bred politisk enighet om at det er krise i fundamentet i vår felles offentlige helsetjeneste, nemlig fastlegeordningen. Å bruke ordet «krise» bør sitte langt inne hos de fleste av oss, særlig hvis vi løfter blikket og ser litt ut i verden. En krise defineres som en vanskelig situasjon, et avgjørende vendepunkt eller en plutselig forandring. Innenfor historiefaget betegner en krise et skille i historien.

Nå står rundt 125 000 innbyggere i Norge uten fastlege, og utviklingen blir stadig verre. Fastlegeordningen er betydelig underfinansiert. Det er ikke tatt høyde for alle de ekstra oppgavene fastlegene er tillagt. Arbeidsbelastningen for fastleger har blitt for stor og arbeidsdagene for lange. For de aller fleste er det ikke lenger mulig å drive egen praksis innenfor en normal arbeidstid. Ordet krise er beklageligvis dekkende for tilstanden i ordningen.

Samtidig er dette også en krise for pasientene og troen på lik tilgang til helsetjenester i hele landet. Fastlegeordningen gir kontinuitet for pasientene, og bidrar til en fornuftig bruk av begrensende spesialistressurser. Vi vet også at lav sosioøkonomisk status gir økt risiko for sykdom og dårlig helse, noe som gir større behov for helsetjenester. Uten en sterk fastlegeordning vil sosial ulikhet i helse og helsetjenestetilbudet øke. Økt sykkelighet er dyrt, både for den enkelte og for samfunnet.

I skrivende stund er det nettopp blitt klart at det blir regjeringsskifte i Norge. Jonas Gahr Støre blir ny statsminister. Hvordan resten av regjeringsskabelen blir, vet vi ikke enda. Men partiene er enige om at det må endringer til for å sikre en av de beste offentlige tjenestene vi har. Dette vil kreve mer ressurser. Derfor er det viktigere enn noen gang at politikerne forstår hva som står på spill. Uansett regjeringsskabelasjon, må dette komme tydelig frem i statsbudsjettet for 2022.

Fastlegene strekker seg stadig lenger. For flere har strikken røket, og de har funnet seg en annen jobb. Gjør vi ikke noe med finansieringen av ordningen, slik at flere ønsker å jobbe som fastlege, vil vi få en ytterligere todeling av helsetjenesten. Legenes kompetanse er nemlig ettertraktet. Og det er betalingsvilje hos dem som har penger nok.

Å redde fastlegeordningen er derfor et verdivalg. Vil vi, representert av nyvalgte politikere, sikre at alle har lik rett på helsetjenester? Eller vil vi ha et samfunn hvor de som har mulighet til å betale mest får de beste tjenestene?

Det blir et spennende politisk landskap å navigere i fremover. Legeforeningen kommer til å fortsette å kjempe for en sterk offentlig helsetjeneste. Den kampen starter med å hegne om ordningen som gir alle lik tilgang til en fast lege.

Publisert: 27. september 2021. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.21.13.11

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 6. september 2026.